

РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Протягом останніх декількох років національна економіка активно розвивалася, зміцнювалася. Водночас усе змінила повномасштабна війна в Україні, яку розпочала Російська Федерація наприкінці лютого 2022 р. У результаті цього президент України негайно оголосив воєнний стан по всій території України, який офіційно триватиме до 25 травня 2022 р., але з впевненістю можна прогнозувати його подальше продовження через бойові дії. Звичайно, що такі події негативно вплинули на економіку цілої країни та окремі регіони.

Через війну та введення воєнного стану постраждали усі без винятку регіони, лише у різній мірі. Полтавська область у порівнянні з Харківською, Сумською, Херсонською, Запорізькою областю постраждала відчутно менше, оскільки на її території активні бойові дії не велися. Водночас саме Полтавська область стала міцним форпостом, тилом для інших регіонів, чому сприяє наближеність області до регіонів, де активно ведуться бойові дії.

Зауважимо, що у Полтавській області в перші місяці введення воєнного стану практично зупинився приватний бізнес, який не відносився до сфери забезпечення критичної інфраструктури. Це обумовлено, по-перше, гуртуванням усіх громадян для захисту територіальної цілісності регіону. По-друге, високим рівнем невизначеності та ризику продовження ведення бізнесу. Нині ж на середину третього місяця ведення війни, коли бізнес адаптувався до нових умов, стабілізувалася військова ситуація поблизу Полтавської області, ряд підприємств знову починає запускати свій бізнес. Зокрема, за останніми даними 82 % закладів громадського харчування, які призупиняли діяльність після 24 лютого, відновили свою роботу. Серед сфери побутових послуг таких закладів запрацювало 84 %, підприємств будівельної галузі – 60 %, торгових точок із будматеріалами – 85 % [1].

Як видно з представлених даних, не всі представники полтавського бізнесу продовжили свою діяльність в умовах воєнного стану. Тому можемо констатувати, що місцевий бюджет однозначно недоотримає значні фінансові резерви через зменшення податкових надходжень.

Позитивним для Полтавської області є те, що аграрії незважаючи на воєнний стан та загрозу обстрілів здійснюють посівну кампанію згідно плану. Ранні зернові, які займають 92,2 тис. га орної землі уже посіяно, що складає 100 % від плану, а посів інших культур триває [2]. Це особливо важливо, оскільки аграрний сектор в Україні є пріоритетний. Він може забезпечити в умовах воєнного стану не лише зміцнення національної економіки, але й гарантувати продовольчу безпеку як Полтавського регіону, так і країни в цілому.

Окрім того, до Полтавщини переїжджають підприємства з тих регіонів, де тривають бойові дії. Це, здебільшого, харківські організації.

Наприклад, ТОВ «Велмаш-Україна», прописане у Дергачах, яке виробляє сільськогосподарську техніку та комплектуючі до неї або ПрАТ «Комплекс Безлюдівський м'ясокомбінат», який наразі обирає місце для релокації бізнесу із кількох запропонованих. Також у списку є підприємства, які займаються оптовою торгівлею будівельними матеріалами, електронікою, ветеринарні клініки тощо. Така релокація підприємств стала можлива, зокрема, завдяки Урядовій програмі евакуації підприємств із зони бойових дій. За нею бізнес може отримати допомогу в переміщенні обладнання на безпечні території, пошуку виробничих приміщень та розселенні працівників [1].

Слід зазначити, що коли для інших регіонів характерна демографічна криза через масовий відтік населення, у Полтавській області помітний демографічний бум. Оскільки

Полтавська область є відносно безпечним місцем і з ближніх регіонів населення евакуйовується саме у даний регіон. Тому на разі для Полтавської області існує проблема працевлаштування вимушених переселенців. Це є вкрай складним завданням з огляду на те, що не весь бізнес запрацював, а поява нового є досить малоімовірна в умовах воєнного стану. Підприємці у таких умовах також ризикують інвестувати кошти у розвиток бізнесу.

Треба також зазначити, що збільшення населення Полтавської області позитивно впливає на галузь будівництва, зокрема, житлових комплексів. За даними Департаменту економічного розвитку Полтавської ОВА, підприємства будівельної галузі відновили роботу на 60%, а торгові точки із будматеріалами на 85% [3]. В той же час потрібно відмітити суттєве зростання вартості будівництва через зростання цін на будівельні матеріали, проблем логістики тощо.

Таким чином, війна в Україні та введення воєнного стану негативно впливає на економіку Полтавської області, як власне й на інші регіони. Водночас, Полтавська область порівняно з іншими регіонами, де ведуться активні бойові дії, постраждала у цьому плані значно менше. На перших етапах ведення війни приватний бізнес, який складає основу економіки та від якого залежить наповненість місцевого бюджету, на Полтавщині був практично паралізований. Водночас станом на початок травня 2022 р. бізнес на Полтавщині починає оживати. За останніми даними від 60 % до 80 % підприємств різних сфер діяльності, які припинили свою діяльність через війну, відновив свою роботу [1]. Аграрії Полтавщини згідно плану здійснюють посівну роботу, а демографічна криза за збереження наявної ситуації не загрожує. Полтавська область стала надійним форпостом та тилом для сусідніх регіонів, які потерпають від військових дій. Можемо спрогнозувати, що економіка Полтавської області суттєво не дорахує надходжень до місцевого бюджету, але порівняно з іншими регіонами в даному плані вона постраждає відчутно менше.

Список використаних джерел

1. На Полтавщині 82% закладів громадського харчування відновили свою роботу. URL: <https://poltava.to/news/65831/> (дата звернення: 14.05.2022)
2. На Полтавщині завершили посівну ранніх зернових і почали сіяти соняшник та кукурудзу. URL: <https://poltava.to/news/65694/> (дата звернення: 14.05.2022)
3. Більшість полтавських забудовників відновили роботу. URL: <https://poltava.to/news/65863/> (дата звернення 17.05.2022)

УДК 330

Даніленко А.В., студентка

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Наукове обґрунтування пріоритетів розвитку сільського господарства, як елемента внутрішньоекономічної та зовнішньоекономічної політики неможливе без побудови економіко-математичних моделей і реалізації їх засобами програмного забезпечення, що дозволяє розробити та проаналізувати сценарії розвитку галузі.

Економічна ситуація, що невинно змінюється, вимагає від управлінців, котрим доводиться приймати рішення як в приватному секторі, так і за його межами, системного бачення майбутнього, розуміння процесів, які відбуваються в аграрній галузі. Вірогідний рівень попиту на продукцію, ступінь зайнятості населення, очікуваний рівень цін і доходів регіону - ці та багато інших чинників є актуальними питаннями сталого розвитку. Тому економіко-математичні методи та моделі використовуються як один із напрямів наукового пізнання реальності.